

Brief

26-01-2011

Blad 1 van 1

Uw kenmerk

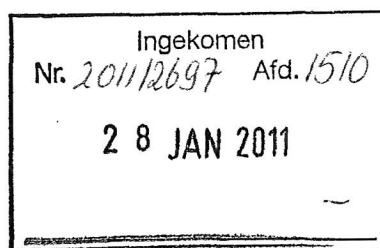
Ons kenmerk 11-26585

Onderwerp Aanbieden rapport 2375

Bijlagen 4 x rapport 2375 Pastoor Clercxstraat 50, Zijtaart

ADC ArcheoProjecten
Nijverheidsweg-Noord 114
T (033) 299 81 81
F (033) 299 81 80
relatiebeheer@archeologie.nl
www.archeologie.nl

Gemeente Veghel
T.a.v. Dhr. G. Timmer
Stadhuisplein 1
5461 KN Veghel

Geachte heer Timmer,

ADC ArcheoProjecten heeft het genoegen u de definitieve rapportage te doen toekomen betreffende het archeologisch onderzoek Pastoor Clercxstraat 50, Zijtaart. Indien u nog vragen heeft kunt u contact opnemen met projectleider Thijs Obdam: 033 - 299 8181.

Wij hopen het onderzoek naar tevredenheid te hebben uitgevoerd en danken u voor de opdracht en de prettige samenwerking.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in dark ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the end.

Nicole Meijers - Vermond
ADC ArcheoProjecten

ADC ArcheoProjecten

Pastoor Clercxstraat 50, Zijtaart (gemeente Veghel)

Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

T.J. Obdam

Met een bijdrage van J. Huizer

Colofon

ADC Rapport 2375

Pastoor Clercxstraat 50, Zijtaart (gemeente Veghel)
Een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van proefsleuven

T.J. Obdam
Met een bijdrage van J. Huizer

In opdracht van: Gemeente Veghel

Foto's en tekeningen: ADC ArcheoProjecten, tenzij anders vermeld

© ADC ArcheoProjecten, Amersfoort, januari 2011

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt
worden door middel van druk, fotokopie of op welke wijze dan ook
zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgevers.

ADC ArcheoProjecten aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend
uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

Autorisatie:
N.M. Prangma

ISBN 978-94-6064-366-8

ADC ArcheoProjecten
Postbus 1513
3800 BM Amersfoort
Tel 033 299 8181
Fax 033 299 8180
Email info@archeologie.nl

Inhoudsopgave

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied	4
Samenvatting	5
1 Inleiding	7
1.1 Algemeen	7
1.2 Vooronderzoek	7
1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen	8
1.4 Opzet van het rapport	8
2 Methoden	8
3 Resultaten	9
3.1 Fysisch geografisch onderzoek (J. Huizer)	9
3.2 Sporen en structuren	11
3.3 Vondstmateriaal	12
4 Synthese	13
4.1 Algemeen	13
4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen	13
5 Waardering en selectieadvies	14
5.1 Waardering van de vindplaats	14
5.2 Selectieadvies	14
Literatuur	15
Lijst van afbeeldingen	15
Lijst van tabellen	15
Bijlage I Locatie van het plangebied	16
Bijlage II Overzicht onderzoeksgebied en puttenplan	17
Bijlage III Overzicht proefsleuven	18
Bijlage IV Alle Sporen Kaart	20
Bijlage V Sporenlijst	21
Bijlage VI Vondstenlijst	21
Verklarende woordenlijst	22
Afkortingen in database	23

Administratieve gegevens van het onderzoeksgebied

Provincie:	Noord-Brabant
Gemeente:	Veghel
Plaats:	Zijtaart
Toponiem:	Pastoor Clercxstraat 50
Kadastrale gegevens:	Sectie E, perceel 5517
Kaartblad:	45G 165.747/400.542
Coördinaten:	165.847/400.537 165.876/400.420 165.710/400.425
Projectverantwoordelijke:	T.J. Obdam
Bevoegde overheid:	Gemeente Veghel
Deskundige namens de bevoegde overheid:	Dhr. G. Timmer
ARCHIS-onderzoeksmeldingsnummer (CIS-code):	41494
ADC-projectcode:	4120390
Complex en ABR codering:	Kloostertuin met vijver (RKLO)
Periode(n):	Nieuwe tijd
KNA versie:	3.2
Geomorfologische context:	Vlakte van ten dele verspoelde dekzanden
NAP hoogte maaiveld:	9,32 – 10,19 m+ NAP
Maximale diepte onderzoek:	8,90 m+ NAP
Uitvoering van het veldwerk:	21-06-2010
Beheer en plaats documentatie:	Provinciaal Depot Bodenvondsten Noord-Brabant

Samenvatting

In opdracht van de gemeente Veghel heeft ADC ArcheoProjecten een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd voor het plangebied Pastoor Clercxstraat 50 te Zijtaart. Binnen het plangebied van 1,6 ha wordt het bestaande kloostercomplex uitgebreid met een ruimte voor lessen en in het oosten zullen woningen worden gebouwd, waarvoor ook de huidige vijver verplaatst zal gaan worden. Bij deze werkzaamheden zal de bodem tot een diepte van ca. 80 cm onder maaiveld worden afgegraven. Hierbij zouden eventueel bewaarde archeologische sporen verloren gaan.

Het doel van het onderzoek was te bepalen of er binnen het onderzoeksgebied van ca. 0,52 ha archeologische vindplaatsen aanwezig zijn en vervolgens vast te stellen wat de inhoudelijke en fysieke kwaliteit is, om zodoende een waardestelling te kunnen geven. Tevens moet aan de hand van de resultaten van dit onderzoek getracht worden de onderzoeksvragen gesteld in het PvE te beantwoorden.¹ Op basis van de waardering dient uiteindelijk een selectieadvies te worden opgesteld.

Tot aan het begin van de 20^e eeuw kende het plangebied voornamelijk een agrarische functie. Rond 1900 werd in het westen van het plangebied het huidige klooster van de H. Cecilia van de Zusters Franciscanessen gebouwd.²

De aangetroffen sporen bevinden zich in de C-horizont die op enkele locaties (daar waar de vijver is gegraven) direct onder de verstoorde bovenlaag ligt. In totaal zijn er 29 sporen aangetroffen. Hiervan zijn bij de aanleg van de proefsleuven 10 sporen duidelijk als natuurlijke verstoring en 14 als recente verstoring herkend. De archeologische sporen bestaan uit 4 (paal)kuilen (hiervan zijn er 2 hoogstwaarschijnlijk recent) en 1 greppel (deze is mogelijk onderdeel geweest van de huidige vijver). Er is tijdens het veldwerk, op twee fragmenten baksteen uit de Nieuwe tijd na, geen vondstmateriaal aangetroffen.

De fysieke en inhoudelijke kwaliteit, respectievelijk middelhoog en laag, maken dat voor het plangebied de waardering "niet behoudenswaardig" wordt gegeven. Bij het proefsleuvenonderzoek is duidelijk geworden dat binnen het onderzoeksgebied geen tot weinig behoudenswaardige archeologische waarden te verwachten zijn. Door de lage spoordichtheid en het ontbreken van vondstmateriaal is geen vindplaats vast te stellen. De lage indicatieve archeologische waarde, zoals op de IKAW aangegeven, wordt hiermee bevestigd.

ADC ArcheoProjecten adviseert om het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzoeksgebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

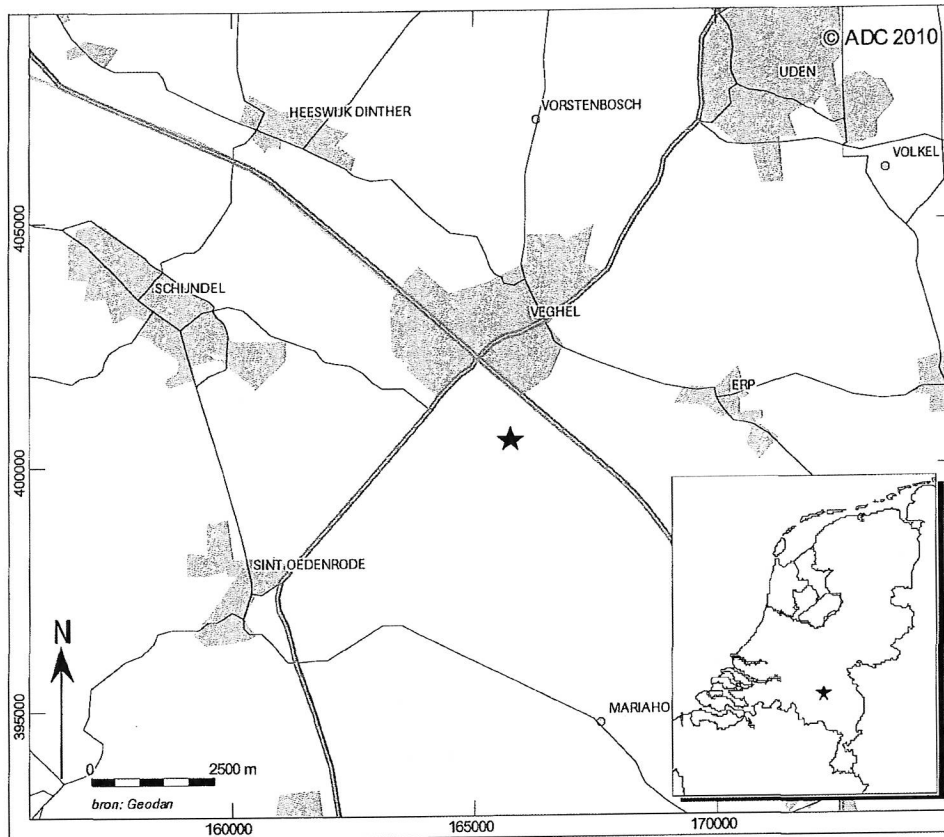
Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Periode	Tijd in jaren
Nieuwe tijd	1500 - heden
Nieuwe tijd C	1850 - heden
Nieuwe tijd B	1650 - 1850 na Chr.
Nieuwe tijd A	1500 - 1650 na Chr.
Middeleeuwen:	450 - 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen B / Late Middeleeuwen	1250 - 1500 na Chr.
Late Middeleeuwen A / Volle Middeleeuwen	1050 - 1250 na Chr.
Vroege Middeleeuwen D / Ottoonse periode	900 - 1050 na Chr.
Vroege Middeleeuwen C / Karolingische tijd	725 - 900 na Chr.
Vroege Middeleeuwen B / Merovingische tijd	525 - 725 na Chr.
Vroege Middeleeuwen A / Volksverhuizingstijd	450 - 525 na Chr.
Romeinse tijd:	12 voor Chr. - 450 na Chr.
IJzertijd:	800 - 12 voor Chr.
Bronstijd:	2000-800 voor Chr.
Neolithicum (Jonge Steentijd):	5300 - 2000 voor Chr.
Mesolithicum (Midden-Steentijd):	8800 - 4900 voor Chr.
Paleolithicum (Oude Steentijd):	tot 8800 voor Chr.

Bron: Archeologisch Basis Register 1992

¹ Prangma en Huisman 2010.

² Huizer 2010, 9.

Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied.

1 Inleiding

1.1 Algemeen

In opdracht van de gemeente Veghel heeft ADC ArcheoProjecten een Inventariserend Veldonderzoek (IVO) in de vorm van proefsleuven uitgevoerd voor het plangebied Pastoor Clercxstraat 50 te Zijtaart, gemeente Veghel (afb. 1), in het kader van uitbreiding van het kloostercomplex, woningbouw en het verleggen van een vijver. In het plangebied zal bij bovenstaande werkzaamheden de bodem tot een diepte van ca. 80 onder maaiveld worden afgegraven. Vooronderzoek (zie §1.2) heeft aangetoond dat zich op deze locatie in vier van de twaalf verrichte boringen een intact potentieel archeologisch niveau bevindt. De voorgenomen bouwplannen zullen eventuele archeologische sporen vernietigen of ernstig beschadigen.

Het plangebied heeft een oppervlakte van ca. 1,6 ha en is momenteel in gebruik als kloostertuin met vijver. Het gebied ligt ten zuiden van Veghel en centraal in Zijtaart. Aan de noordzijde wordt het gebied begrensd door de Pater Vervoortstraat, aan de oost- en zuidzijde door de Ceciliastraat en aan de westzijde door de Pastoor Clercxstraat. In het gebied zijn 2 proefsleuven aangelegd met een totale oppervlakte van 204 m².

Het veldwerk is uitgevoerd op 21 juni 2010. Op deze dag zijn de proefsleuven aangelegd en onderzocht conform het Programma van Eisen (PvE), dat door ADC ArcheoProjecten is opgesteld.³ Dit ontwerp is goedgekeurd door dhr. G. Timmer van Gemeente Veghel. De vondsten en bijbehorende documentatie die tijdens het IVO zijn verzameld, zijn gedeponneerd in het Provinciaal Depot Bodenvondsten Noord-Brabant te 's-Hertogenbosch.

Het veldteam bestond uit de volgende personen: T.J. Obdam (projectverantwoordelijke), R. Geerts (veldassistent) en B. van Doren (kraanmachinist van de firma Van Doren). De bij dit project betrokken fysisch geograaf was J. Huizer, senior archeoloog was N.M. Prangma.

De contactpersoon bij gemeente Veghel is dhr. G. Timmer. Controle en coördinatie van documentatie en vondstverwerking is uitgevoerd door M. Nieuwenhuijsen en J.W. Beestman.

1.2 Vooronderzoek

In verband met toekomstige ontwikkelingen in het plangebied Pastoor Clercxstraat 50 te Zijtaart (gemeente Veghel) is een eerste archeologische inventarisatie in het onderzoeksgebied uitgevoerd op 25 en 26 maart 2010 door ADC ArcheoProjecten.⁴ Dit onderzoek, bestaande uit een bureau- en booronderzoek, wees uit dat van het plangebied zelf onvoldoende archeologische en aardkundige gegevens beschikbaar zijn om uitspraak te doen over de archeologische verwachting. In een straal van 500 m zijn meer gegevens voorhanden. Opvallend is het verschil in waardering tussen de IKAW en de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart. De IKAW is gebaseerd op de bodemkaart (in dit gebied), terwijl deze gegevens voor de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart in detail nader zijn uitgewerkt (bv. met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland).

Tabel 2. In het onderzoeksgebied van het bureau- en booronderzoek zijn bovenstaande archeologische (indicatieve) waarden vastgesteld.

Bron	Omschrijving
Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW)	Lage indicatieve archeologische waarde
Archeologische beleidsadvieskaart gemeente Veghel	Hoge archeologische verwachting ⁵
Archeologische Monumenten Kaart (AMK)	geen
waarnemingen ARCHISII (Archeologisch Informatie Systeem)	252.076, 410.647, 414.408
vondstmeldingen ARCHISII	geen
onderzoeksmeldingen ARCHISII	26.516, 26.978

De waardering op de IKAW en de ARCHISmeldingen rond het plangebied staan weergegeven in bijlage I. Het betreft de vondst van een waterput (een zg. plaggenput) op ca. 150 m afstand tot het

³ Prangma en Huisman, 2010, Goedkeuring op 07-06-2010, PVE nummer 10-015.

⁴ Huizer, 2010.

⁵ Opvallend is het verschil in waardering tussen de IKAW en de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart. De IKAW is gebaseerd op de bodemkaart (in dit gebied), terwijl deze gegevens voor de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart in detail nader zijn uitgewerkt (bv. met behulp van het Actueel Hoogtebestand Nederland).

onderzoeksgebied, die op grond van aardewerkfragmenten in de Late Middeleeuwen is gedateerd.⁶ Elders zijn enkele fragmenten kogelpotaardewerk, aangetroffen bij niet-archeologische graafwerkzaamheden.⁷ Tenslotte is binnen het onderzoeksgebied op grond van archiefonderzoek geconcludeerd dat hier in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd het kasteel Zwanenburg zou hebben bestaan, waarvan de plaatsing in Archis mogelijk onjuist is.⁸

Tijdens het vooronderzoek zijn in totaal 12 boringen gezet waaruit bleek dat het archeologisch relevante niveau (de top van de C-horizont) in de boringen 5, 7, 8 en 11 nog intact. In verband met het bestemmingsplan is het noodzakelijk gebleken ter hoogte van boringen 11-12 en 7-8 door middel van het aanleggen van proefsleuven (IVO-P) om de gaafheid, omvang, datering en conservering van de archeologische resten te onderzoeken.

1.3 Doel van het onderzoek en onderzoeksvragen

Het IVO in de vorm van proefsleuven heeft tot doel de aard, omvang en kwaliteit (gaafheid en conservering) vast te stellen van mogelijke vindplaats(en) in het gebied om te komen tot een definitief oordeel over de eventuele behoudenswaardigheid ervan. Daarnaast moeten gegevens verkregen worden om hetzij verder archeologisch onderzoek mogelijk te maken, hetzij adequate maatregelen voor behoud en beheer te kunnen treffen.

In het PvE zijn verschillende onderzoeksvragen gesteld. Deze worden in dit rapport beantwoord op basis van hetgeen in de proefsleuven is aangetroffen.

De volgende onderzoeksvragen zijn in het PvE gesteld:

- Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig?
- Zo ja, welke sporen (en eventuele structuren) zijn aanwezig, wat is de spoordichtheid?
- Welke categorieën vondsten zijn aanwezig?
- Wat is de gaafheid en conservering van de sporen en vondsten?
- Wat is de datering van de sporen en vondsten?
- Beschrijf de bodemopbouw in het plangebied.

1.4 Opzet van het rapport

Dit rapport betreft een standaardrapport zoals genoemd in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA 3.2 -specificatie VS05). In dit rapport worden de resultaten van het onderzoek gepresenteerd, waarna de eerste conclusies volgen.

Na de samenvatting en dit inleidende hoofdstuk volgt een omschrijving van de onderzoeksmethoden in hoofdstuk 2. Vervolgens zullen de verschillende deelonderzoeken aan de orde komen. Allereerst zullen in hoofdstuk 3 de resultaten worden behandeld van het fysisch geografisch onderzoek en volgt er een bespreking van de sporen en structuren en het verzamelde vondstmateriaal. In hoofdstuk 4 volgt de synthese met beantwoording van de in het PvE gestelde onderzoeksvragen, waarna er in hoofdstuk 5 de waardering en het selectiebesluit zullen worden gegeven.

2 Methoden

Het onderzoek is uitgevoerd conform de KNA 3.2 en het PvE.⁹ Tijdens het IVO zijn 2 proefsleuven aangelegd. De ligging van deze proefsleuven was bepaald aan de hand van de resultaten van voorgaand booronderzoek. Ten zuiden van de huidige vijver werd ter hoogte van boring 11 en 12 een oost-west georiënteerde proefsleuf aangelegd. De tweede sleuf werd met een noord-zuid oriëntatie tussen boring 7 en 8 aangelegd, ten oosten van de vijver.

De geplande proefsleuven waren 4 m breed en respectievelijk 30 en 40 m lang. De ligging van beide proefsleuven moesten worden aangepast in verband met de exacte ligging van de vijver (het afgegraven gebied reikt verder dan de waterspiegel op de topografische kaart aangeeft) en de inrichting van de kloostertuin. Beide proefsleuven zijn opgeschoven waarbij proefsleuf 1 in een kromming is aangelegd en de lengte geen 30 maar 24 m bedraagt. Proefsleuf 2 is in twee delen aangelegd in verband met de vijver en de inrichting van de kloostertuin (boomstronk, geasfalteerde voetpaden en bestrating). De twee delen

⁶ Waarneming 252.076

⁷ Waarneming 410.647

⁸ Waarneming 414.408

⁹ Prangma en Huisman, 2010.

zijn 11 en 23 m lang en ca. 4 m breed. De oppervlakte van de aangelegde proefsleuven bedraagt voor sleuf 1; 82,12 m², en voor sleuf 2 is dit 122,5 m². De totale oppervlakte van ruim 204 m² verschilt door bovengenoemde verstoringen, ten opzichte van de geplande oppervlakte van 280 m² zoals vermeld in het PvE. Het dekkingspercentage is hierdoor ook lager uitgevallen dan in het PvE staat. Met ruim 204 m² bedraagt deze 3,9% in plaats van 5% bij een oppervlakte van 280 m².¹⁰

De vlakken zijn machinaal aangelegd, zonder schaafbak, omdat de bodem voornamelijk uit fijn tot matig grof zand bestaat en werken met een schaafbak in dit geval niet bevorderlijk is voor de zichtbaarheid van archeologische sporen. Tijdens de aanleg van het vlak zijn vondsten in vakken van 4 x 5 m verzameld. Grondsporen zijn direct ingekrast. De vlakken en de stort zijn met behulp van een metaaldetector onderzocht. Vervolgens is het vlak en ieder spoor daarin gefotografeerd en digitaal, met behulp van een *robotic Total Station* (rTS) getekend, waarbij om de 5 m een vlakhoogte is bepaald. Een selectie van de aangetroffen grondsporen is met de hand gecoupeerd om de aard van de sporen vast te stellen. Alle coupes zijn gefotografeerd en getekend op schaal 1:20. Het restant van de gecoupeerde sporen is vervolgens met de schep of troffel afgewerkt.

Van beide sleuven is een lengteprofiel gedocumenteerd. Om de bodemopbouw in kaart te brengen zijn om de 10 m profielkolommen aangelegd. Deze profielopnamen zijn gefotografeerd en getekend op schaal 1:20 en vervolgens beschreven door een fysisch geograaf. De profielopnamen van sleuf 1 zijn genomen van het zuidprofiel en van sleuf 2 is gekozen om het oostprofiel te documenteren. Deze profielen waren representatief voor de gehele bodemopbouw van de betreffende sleuven.

3 Resultaten

3.1 Fysisch geografisch onderzoek

(J. Huizer)

In dit hoofdstuk wordt de opbouw en de genese van het plangebied Pastoor Clercxstraat te Zijtaart besproken. Hierbij wordt gebruik gemaakt van literatuurgegevens, informatie verkregen bij het vooronderzoek en het op 21 juni 2010 uitgevoerde veldbezoek. Bij het veldbezoek is de profielopbouw van de werkputten gedocumenteerd en bestudeerd, teneinde een beeld te verkrijgen van de bodemopbouw, de gaafheid van de bodem en de (geologische) opbouw en genese van het plangebied.

In het PvE is met betrekking tot de fysische geografie de volgende vraag opgesteld:

- Beschrijf de bodemopbouw in het plangebied.

Methoden

Voor het fysisch geografisch onderzoek is gebruik gemaakt van gedocumenteerde kolomopnamen in de putwanden. De positie, lengte en diepte van de verschillende profielen was afhankelijk van het doel waarvoor de put is aangelegd. De profielen zijn handmatig opgeschaafd en vervolgens ingekrast en gedocumenteerd. Hierbij zijn zowel lithologische lagen als potentieel archeologisch relevante lagen onderscheiden, zoals vegetatiehorizonten, cultuurlagen en eventuele sporen. Alle lagen zijn beschreven op textuur, kleur, gehalte organische stof en andere lithologische en bodemkundige verschijnselen. De profielen zijn beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode¹¹ die de lithologische beschrijving conform NEN5104¹² hanteert. De kolomopnames zijn gedaan in representatieve delen van het profiel.

Achtergrond

Gedurende de ijstijden van het Midden- en Laat-Pleistoceen (Elsterien, Saalien en Weichselien) werd de regio waarin het onderzoeksgebied is gelegen, geleidelijk opgevuld met afzettingen van lokale oorsprong (Formatie van Boxtel). Deze afzettingen kunnen worden onderverdeeld in Brabants leem, fluvioperiglaciale afzettingen (smeltwaterafzettingen) en eolische afzettingen (löss en dekzand). Brabants leem is in perioden met permafrost (permanent bevroren bodem) ontstaan uit door de wind aangevoerd materiaal waaruit door dooiwaterstroompjes de fijne deeltjes werden uitgewassen, die vervolgens werden afgezet in ondiepe vochtige depressies (dooimeren).

¹⁰ Prangsmas en Huisman, 2010.

¹¹ Bosch, 2005.

¹² Nederlands Normalisatie Instituut, 1989.

Fluvioperiglaciaire afzettingen, oftewel verspoelde dekzand- en rivierafzettingen, ontstonden wanneer (voornamelijk in de zomermaanden) door de dooi van sneeuw in hoger gelegen gebieden, veel smeltwater vrijkwam. Dit water werd afgevoerd door een systeem van verwilderde geulen en beken, waarbij materiaal naar de lager gelegen gebieden werd verplaatst. De afzettingen die hierbij tot stand kwamen, bestaan uit min of meer gelaagde zanden, met eventueel leemlagen en/of planten- en houtresten.

Door het ontbreken van vegetatie werd in de droge en zeer koude ijsstijden door de wind sediment verplaatst en elders weer afgezet. In het Pleniglaciaal (Midden-Weichselien) werd zo het Oude Dekzand afgezet. In het laatglaciaal (Laat-Weichselien) werd het Jonge Dekzand afgezet in de vorm van langgerekte, voornamelijk ZW-NO georiënteerde ruggen. Al deze afzettingen hebben in de regio rond het onderzoeksgebied een dikte van 15 tot (soms) 45 m. In het onderzoeksgebied komen deze dekzanden, die worden gerekend tot het Laagpakket van Wierden (onderdeel van de Formatie van Bortel), aan de oppervlakte voor.

Volgens de bodemkaart komen in en rondom de onderzoekslocatie veldpodzolgronden voor. Dit bodemtype heeft zich ontwikkeld tijdens het Holoceen onder invloed van de stijgende temperaturen en het sluiten van het vegetatiedek. Tijdens het verkennende booronderzoek bleek deze veldpodzolgrond echter grotendeels verstoord te zijn door diverse in het verleden uitgevoerde grondwerkzaamheden. Alleen in de boringen 5, 7, 8 en 11 bleek het archeologisch relevante niveau (de top van de C-horizont) naar verwachting nog intact. In boring 3 gold voor de C-horizont een lage verwachting, aangezien er aanwijzingen zijn, dat zich hier in het verleden open water heeft bevonden.¹⁹

Resultaten en interpretatie

Aan de basis van het profiel, op een diepte van 80-30 cm -mv, is een pakket van zwak siltig, matig fijn goed gesorteerd, geel tot witgeel zand aangetroffen. Op basis van de korrelgrootte en de sortering is dit pakket geïnterpreteerd als dekzand (Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden). Op enkele plaatsen is dit pakket ook verstoord door boomwortels. Het verstoorde pakket bestaat grotendeels uit licht grijsbruin zand, op enkele plaatsen zijn gebleekte korrels, lichtgrijze en bruine vlekken aangetroffen. Hieruit blijkt dat er oorspronkelijk een (veld)podzolbodem binnen het plangebied aanwezig was, waarbij het bruine zand van de B-horizont (inspoeling) en de gebleekte korrels van de E-horizont (uitspoeling) afkomstig zijn. De bovenste ca. 30 cm van het profiel bestaat uit een omgewerkt en gehomogeniseerd pakket humeus zand (bouwvoor).

¹⁹ Huizer, 2010.

Afb. 2. Kolomopname van één van de profielwanden, representatief voor de minder verstoorde gedeelten van de werkputten. Het onderste ca. 50 cm dikke gedeelte bestaat uit licht bruingrijs zand met bruine en lichtgrijze vlekken en vormt de C-horizont, waarin door de aanwezigheid van boomwortels restanten van de B- en E- horizonten zijn achtergebleven. De bovenste ca. 30 cm vormt de bouwvoor.

3.2 Sporen en structuren

In totaal zijn er 29 sporen (tabel 3) aangetroffen. Hiervan zijn bij de aanleg van de proefsleuven 10 sporen duidelijk als natuurlijke verstoring en 16 als recente verstoring herkend. In tabel 4 zijn per werkput de oppervlakte en vlak- en maaiveldhoogtes aangegeven. Vervolgens worden per werkput de resultaten besproken. Een Alle Sporen Kaart is als bijlage achter in het rapport bijgevoegd.

Tabel 3. Aangetroffen sporen

Spoorsoort	Totaal
Greppel	1
Kuil	2
Natuurlijke verstoring	10
Recente verstoring	16
Totaal	29

Tabel 4. Informatie per werkput

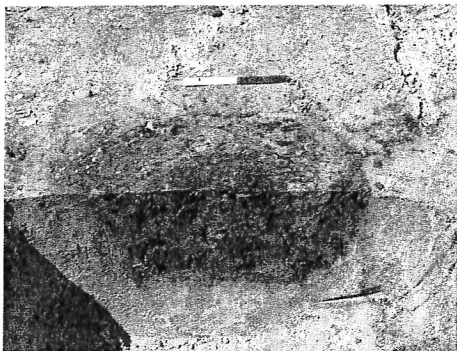
Werkput	Oppervlak (m²)	Vlakhoogte m+ NAP	Maaiveldhoogte m+ NAP
1	82,12	9,20 – 9,51	9,57 – 10,11
2	122,5	8,90 – 9,54	9,32 – 10,19

Werkput 1

Werkput 1 bevindt zich in het zuidelijk deel van het onderzoeksgebied tussen de vijver en overige inrichting van de kloostertuin in. De ligging van deze werkput wijkt af van de geplande ligging op basis van het booronderzoek. Dit heeft te maken met de exacte ligging van de vijver en de (geasfalteerde) voetpaden binnen de kloostertuin. Het vlak is aangelegd in de C-horizont (spoor 3000). Deze bevindt zich in werkput 1 onder een verstoorde laag (spoor 2000) die in het zuidelijk deel van het onderzoeksterrein onder de bouwvoor (spoor 1000) ligt. Deze verstoorde laag lijkt in de boorstaten te herkennen door zijn grijze vlekken. Een groot deel van de werkput is nog verstoord tot in het sporenvlak (zie

overzichtstekening werkput 1, bijlage III). Verder zijn in deze werkput 2 sporen aangetroffen die een donkergrijs/grijs gevlekte kleur hebben en scherp aftekenen in het zand van de C-horizont. Van deze twee sporen is spoor 1 gecoupeerd en gefotografeerd en getekend. Ook in de coupe is het spoor scherp. De donkergrijs/grijs gevlekte vulling is licht humeus en bevat geen vondstmateriaal. Datering van deze sporen is daardoor niet mogelijk.

Afb. 3. Spoor 1, werkput 1. Gecoupeerd spoor.

Afb. 4. Spoor 2, werkput 2. Hoogstwaarschijnlijk recent.

Werkput 2

De tweede proefsleuf is aangelegd ten oosten van de huidige vijver en ligt tussen de vijver en de aanwezige voetpaden ingeklemd. Ook deze put ligt verschoven ten opzichte van het puttenplan in verband met deze nog aanwezige inrichting van de kloostertuin. Het profiel in deze werkput is minder verstoord dan dat van werkput 1. In een enkel geval is nog sprake van een (deels) complete bodemopbouw, wat de kans op het aantreffen van archeologische sporen kan vergroten. In deze werkput hebben de gerooide bomen sterke invloed gehad op de zichtbaarheid van het sporenvak. Er is veel sprake van natuurlijke verstoringen tot in de C-horizont. In deze werkput zijn 3 sporen aangetroffen. Twee van deze sporen (spoor 1 en 2) lijken af te vallen. Het betreft hier hoogstwaarschijnlijk recente verstoringen. Dit kan worden geconcludeerd aan de vulling van de sporen die na het couperen van spoor 2 goed te zien was. Het gaat om zeer donker bruingrijze, humeuze grond, welke vergelijkbaar is met de samenstelling van de bouwvoor. Ook in deze sporen is geen vondstmateriaal aangetroffen bij de aanleg van het vlak of bij het couperen van één van de sporen. Het derde spoor dat is aangetroffen in werkput 2 betreft een greppel van ca. 2,8 m breed. Bij de aanleg van het vlak zijn uit dit spoor baksteenfragmenten gekomen, waarvan kan worden gezegd dat zij uit de Nieuwe tijd dateren. Op basis van dit materiaal mag verondersteld worden dat dit spoor niet ouder zal zijn. Gezien de geringe ouderdom, de kromming parallel aan de vijver en de humeuze tot venige vulling van het spoor betreft het hier mogelijk een spoor dat ooit tot deze vijver heeft behoord.

3.3 Vondstmateriaal

Het proefsleuvenonderzoek in Zijtaart heeft geen vondstmateriaal opgeleverd. In de greppel (spoor 3) van werkput 2 zijn wel fragmenten baksteen aangetroffen, die te dateren zijn in de Nieuwe tijd (zie periodentabel op p. 5). Dit materiaal is niet meegenomen voor nadere analyse.

4 Synthese

4.1 Algemeen

De verwachtingen die op grond van het vooronderzoek zijn gesteld, kunnen op basis van het huidige onderzoek worden aangepast. Doordat uit bureauonderzoek bleek dat er onvoldoende beschikbare archeologische en aardkundige gegevens over het plangebied zijn kon hierop slechts globaal een verwachting worden opgesteld. De verwachting was vooral gebaseerd op het vervolgens uitgevoerde booronderzoek. In enkele van de in totaal 12 boringen werd een (nagenoeg) compleet bodemprofiel vastgesteld wat het aantreffen van archeologische waarden mogelijk maakt. Bij het proefsleuvenonderzoek bleek een deel van het terrein echter sterk te zijn verstoord. De verstoringen zijn van natuurlijke aard, maar er is ook sprake van recente ontgraving (onder andere van de huidige vijver). Hiermee is de kans op het aantreffen van archeologische waarden sterk afgenomen. De delen zonder verstoringen hebben echter ook weinig tot geen sporen opgeleverd. De lage spoordichtheid en het gebrek aan vondstmateriaal laten zien dat er geen sprake is van een vindplaats.

Op de gemeentelijke archeologische beleidsadvieskaart bevindt het plangebied zich in een gebied van hoge waardering. De IKAW en de archeologische beleidsadvieskaart van de gemeente Veghel verschillen echter sterk van elkaar. Op de IKAW is het plangebied gekoppeld aan een lage verwachting. Het resultaat van zowel het vooronderzoek als het vervolgonderzoek in de vorm van proefsleuven hebben consequenties voor de beleidsadvieskaart van de gemeente. Voor het plangebied lijkt eerder de lage waardering van de IKAW gepast. De ligging van het plangebied, binnen het kloostercomplex, maakt hoge verwachting van de gemeentelijke beleidsadvieskaart begrijpelijk.

4.2 Beantwoording van de onderzoeksvragen

De onderzoeksvragen die in het Programma van Eisen zijn gesteld zullen hier worden beantwoord op basis van de bevindingen van het proefsleuvenonderzoek.

1. Zijn in het plangebied archeologische waarden aanwezig?
 - In het plangebied zijn enkele archeologische sporen aangetroffen, bestaande uit enkele kuilen en een greppel.
2. Zo ja, welke sporen (en eventuele structuren) zijn aanwezig, wat is de spoordichtheid?
 - Er zijn twee kuilen en een greppel aangetroffen. Zij maken niet deel uit van structuren en er is sprake van een lage spoordichtheid.
3. Welke categorieën vondsten zijn aanwezig?
 - Tijdens het veldwerk is geen vondstmateriaal aangetroffen. Wel zijn in de greppel (spoor 3) van werkput 2 enkele fragmenten baksteen aangetroffen, die te dateren zijn in de Nieuwe tijd.
4. Wat is de gaafheid en conservering van de sporen en vondsten?
 - De sporen zijn redelijk tot goed bewaard gebleven. De kleur van de vulling maakt dat de sporen goed herkenbaar zijn in het vlak. Wel hebben recente- en natuurlijke verstoringen ervoor gezorgd dat grote delen van het vlak verstoord zijn, inclusief mogelijke archeologische sporen.
5. Wat is de datering van de sporen en vondsten?
 - Er is geen scherpe datering voor de sporen aan te geven. In spoor 3 van werkput 2 zijn enkele fragmenten baksteen aangetroffen die gedateerd kunnen worden in de Nieuwe tijd.
6. Beschrijf de bodemopbouw in het plangebied.
 - Aan de basis van het profiel, op een diepte van ca. 80-30 cm onder maaiveld, is een dekzandpakket aangetroffen (Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden). Op enkele plaatsen is dit pakket verstoord door boomwortels. Oorspronkelijk was een (veld)podzolbodem binnen het plangebied aanwezig, waarbij het bruine zand van de B-horizont (inspoeling) en de gebleekte korrels van de E-horizont (uitspoeling) afkomstig zijn. De bovenste ca. 30 cm van het profiel bestaat uit een omgewerkt en gehomogeniseerd pakket humeus zand (bouwvoor).

5 Waardering en selectieadvies

5.1 Waardering van de vindplaats

De waardestelling, zoals voorgeschreven in de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2, specificatie VS06) gebeurt op drie niveaus: belevingswaarde, fysieke kwaliteit en inhoudelijke kwaliteit. De eerste is niet van toepassing omdat de vindplaats niet bovengronds zichtbaar is. Alleen de laatste twee niveaus zijn op deze vindplaats van toepassing. De fysieke kwaliteit van de vindplaats is gebaseerd op haar conservering en gaafheid. De conservering geeft aan in hoeverre de resten behouden zijn, de gaafheid in hoeverre de vindplaats nog compleet is. De beoordeling is voor zowel gaafheid als conservering: drie punten voor hoge, twee punten voor middelhoge en één punt voor lage kwaliteit.

De vindplaats is ruimtelijk slecht bewaard gebleven en kan dus worden beschouwd als zijnde van lage kwaliteit. Het deel met sporen is van onvoldoende omvang om van een representatief deel van een nederzetting te spreken.

De conservering van de grondsporen is middelhoog. De aangetroffen sporen tekenen zich goed af in het vlak en ook in de coupe zijn de sporen duidelijk. Wel is de grond sterk verstoord waardoor sporen pas zichtbaar zijn in de C-horizont. Bot en zaden zijn slecht bewaard gebleven. De conservering van sporen en vondsten wordt middelhoog gewaardeerd. Hierbij moet echter worden bedacht dat op regionaal niveau de conserveringsomstandigheden voor de vindplaats niet kenmerkend zijn voor dit gebied. De waardering van beide fysieke kwaliteitscriteria is in totaal 4 punten. Dit is een score die laag is en die haar het predikaat 'niet behoudenswaardig' oplevert (tabel 5).

Ook de inhoudelijke kwaliteit, die wordt uitgedrukt in waarden voor zeldzaamheid, informatie en ensemble is in tabel 5 weergegeven. De zeldzaamheid van de aangetroffen archeologische waarden kan als laag worden bestempeld. Ook op het gebied van informatiewaarde scoren de resultaten laag aangezien de aangetroffen sporen geen nieuwe inzichten hebben opgeleverd. De ensemblewaarde is tevens laag gewaardeerd. Het gebrek aan archeologische sporen toont de relatie van het onderzoeksgebied als kloostertuin met het huidige klooster. De totale score voor de inhoudelijke kwaliteit is 3 en de waardering van de vindplaats op basis van deze criteria is dan ook laag.

Tabel 5. Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 3.2).

Waarden	Criteria	Scores			Totale score
		Hoog	Midden	Laag	
Beleving	Schoonheid	Wordt niet gescoord			
	Herinneringswaarde	Wordt niet gescoord			
Fysieke kwaliteit	Gaafheid		2		≥ 5 behoudenswaardig
	Conservering		2		
Inhoudelijke kwaliteit	Zeldzaamheid			1	≥ 7 behoudenswaardig
	Informatiewaarde			1	
	Ensemblewaarde			1	
	Representativiteit	N.v.t.			

5.2 Selectieadvies

Op basis van de hierboven beschreven fysieke en inhoudelijke kwaliteit, respectievelijk middelhoog en laag, is de totale waardering voor het plangebied "niet behoudenswaardig". Bij het proefsleuven onderzoek is duidelijk geworden dat binnen het onderzoeksgebied geen behoudenswaardige archeologische waarden te verwachten zijn. Door de lage spoordichtheid en het ontbreken van vondstmateriaal is geen vindplaats vast te stellen. De lage indicatieve archeologische waarde, zoals op de IKAW aangegeven, wordt hiermee bevestigd.

Bij uitvoering van de activiteiten zoals aangegeven in het bestemmingsplan is de kans klein dat archeologische waarden verstoord worden. ADC ArcheoProjecten adviseert het terrein vrij te geven voor de voorgenomen ontwikkeling. Het is echter niet volledig uit te sluiten dat binnen het onderzoeksgebied toch nog archeologische resten voorkomen. Het verdient daarom aanbeveling om de uitvoerder van het grondwerk te wijzen op de plicht archeologische vondsten te melden bij de bevoegde overheid, zoals aangegeven in artikel 53 van de Monumentenwet.

Literatuur

Bosch, J.H.A., 2005: Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode, Versie 5.2. Utrecht (TNO-rapport, NITG 05-043-A).

Huizer, J., 2010: *Pastoor Clercxstraat 50 te Zijtaart (gem. Veghel), Een Bureauonderzoek en een Inventariserend Veldonderzoek in de vorm van een verkennend booronderzoek*, Amersfoort (ADC-rapport 2273).

Normalisatie-Instituut, Nederlands, 1989: Geotechniek, classificatie van onverharde grondmonsters NEN 5104, Delft.

Prangma, N.M. en N. Huisman, 2010: *Programma van Eisen: Veghel, Zijtaart Pastoor Clercxstraat (Datum van goedkeuring 07-06-2010)*, Amersfoort.

Lijst van afbeeldingen

Afb. 1. Locatie van het onderzoeksgebied.

Afb. 2. Kolomopname van één van de profielwanden.

Afb. 3. Spoor 1, werkput 1. Gecoupeerd spoor.

Afb. 4. Spoor 2, werkput 2. Hoogstwaarschijnlijk recent.

Afb. 5. Locatie van het plangebied met de IKAW waardering en bekende ARCHIS meldingen.

Afb. 6. Overzichtkaart van het onderzoeksgebied en de ligging van de proefsleuven. (Schaal 1:2000)

Afb. 7. Overzicht werkput 1. (Schaal 1:250)

Afb. 8. Overzicht werkput 2. (Schaal 1:250)

Lijst van tabellen

Tabel 1. Overzicht van de verschillende (pre)historische perioden.

Tabel 2. Archeologische (indicatieve) waarden van het plangebied.

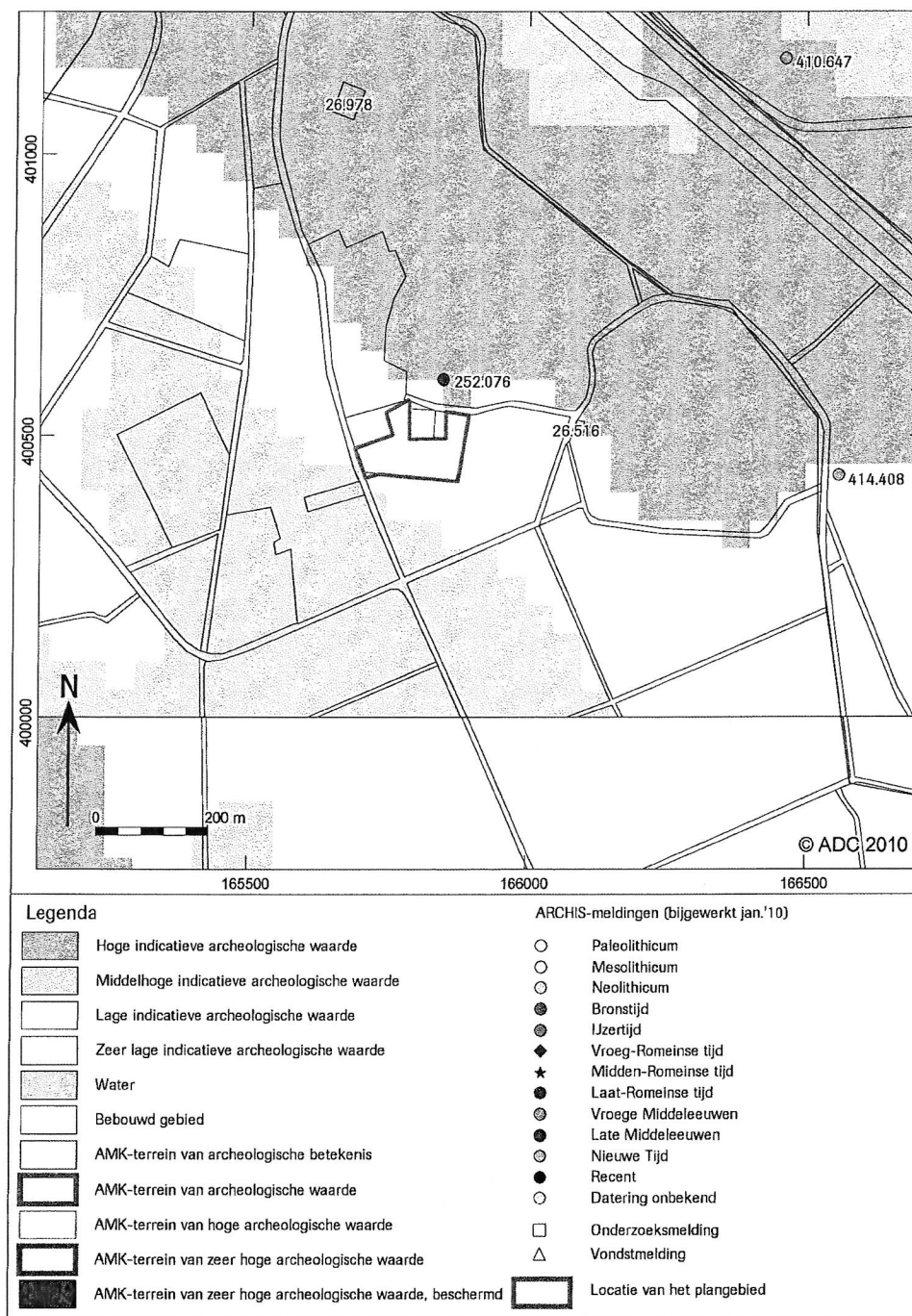
Tabel 3. Aangetroffen sporen

Tabel 4. Informatie per werkput

Tabel 5. Scoretabel waardestelling (naar KNA, versie 3.2).

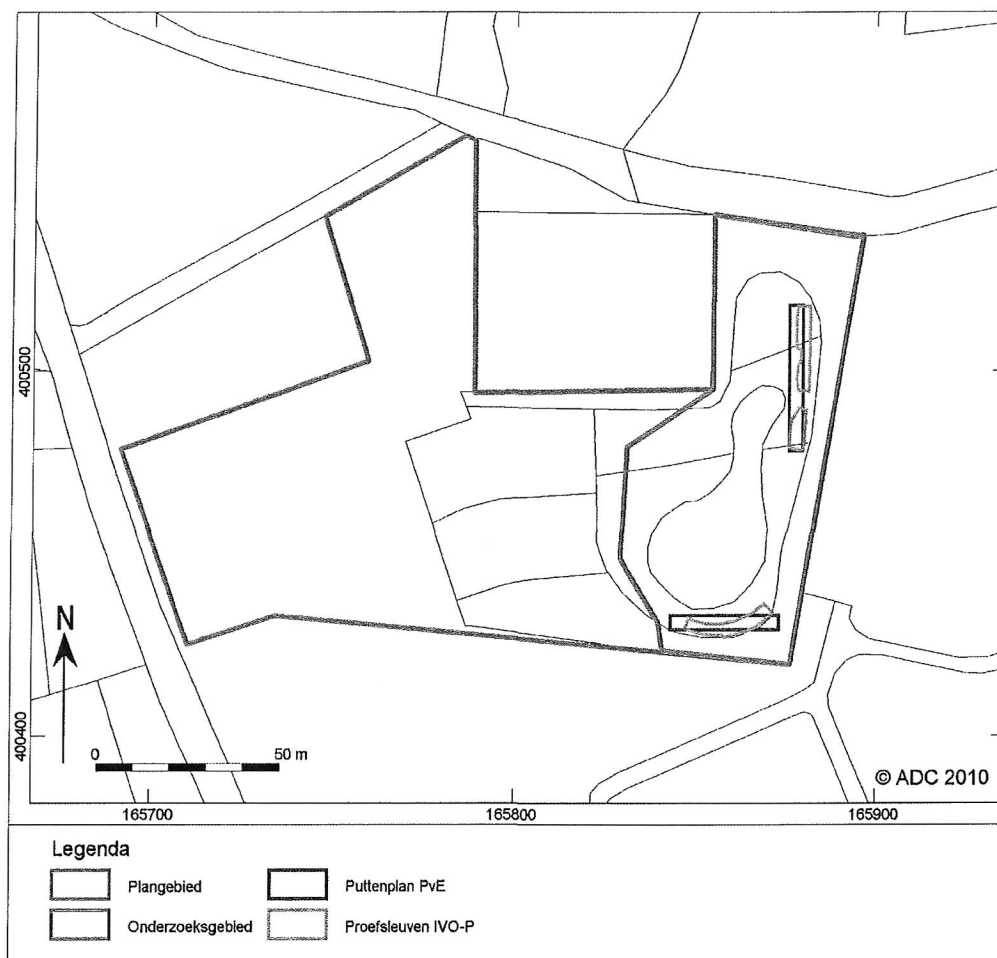
Bijlage I Locatie van het plangebied

Afb. 5. Locatie van het plangebied met daarop aangegeven de IKAW waardering en bekende ARCHIS meldingen.

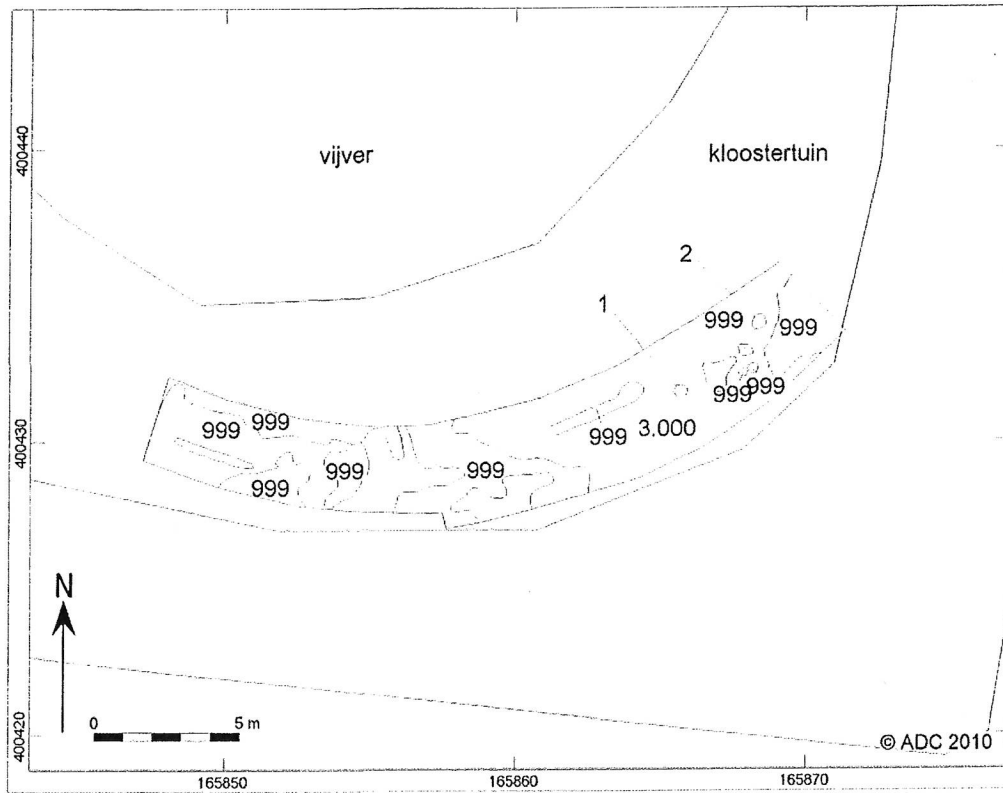
Bijlage II Overzicht onderzoeksgebied en puttenplan

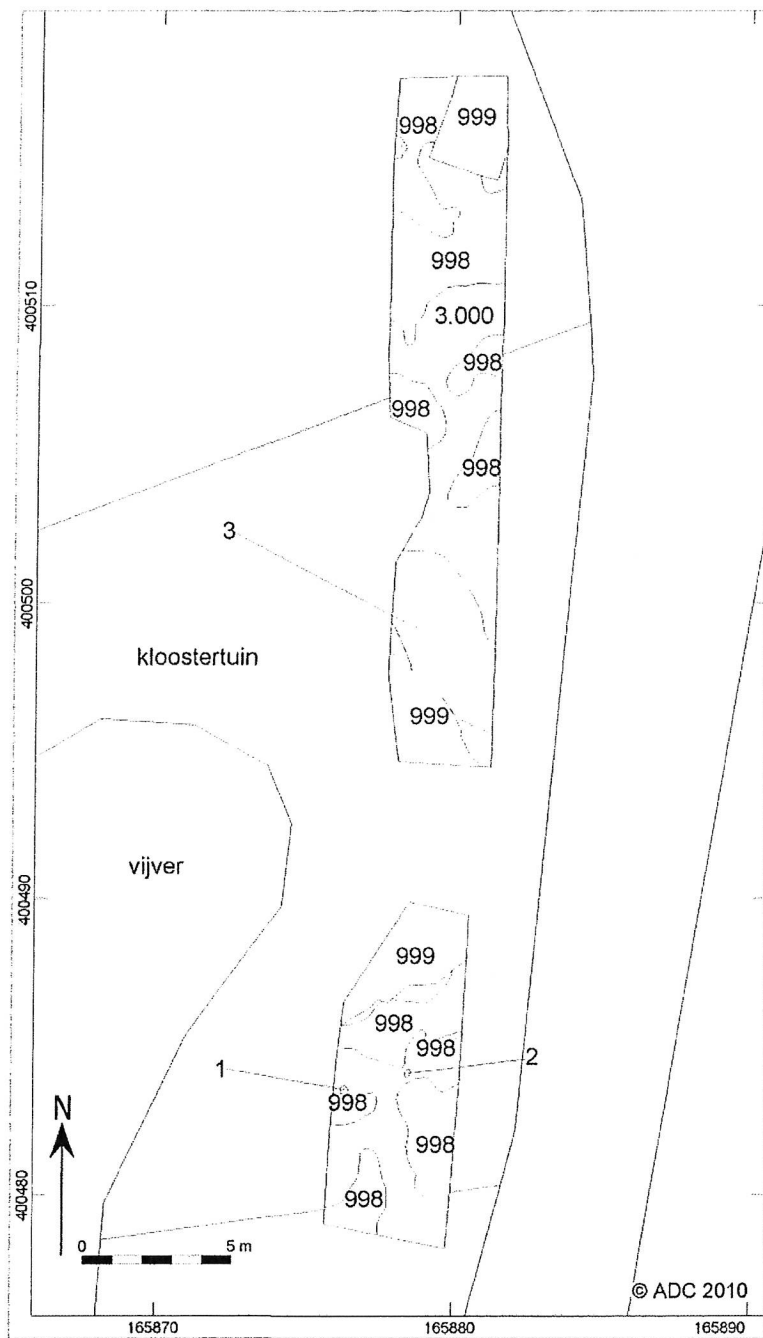
Afb. 6. Overzichtkaart van het onderzoeksgebied en de ligging van de proefsleuven. (Schaal 1:2000)

Bijlage III Overzicht proefsleuven

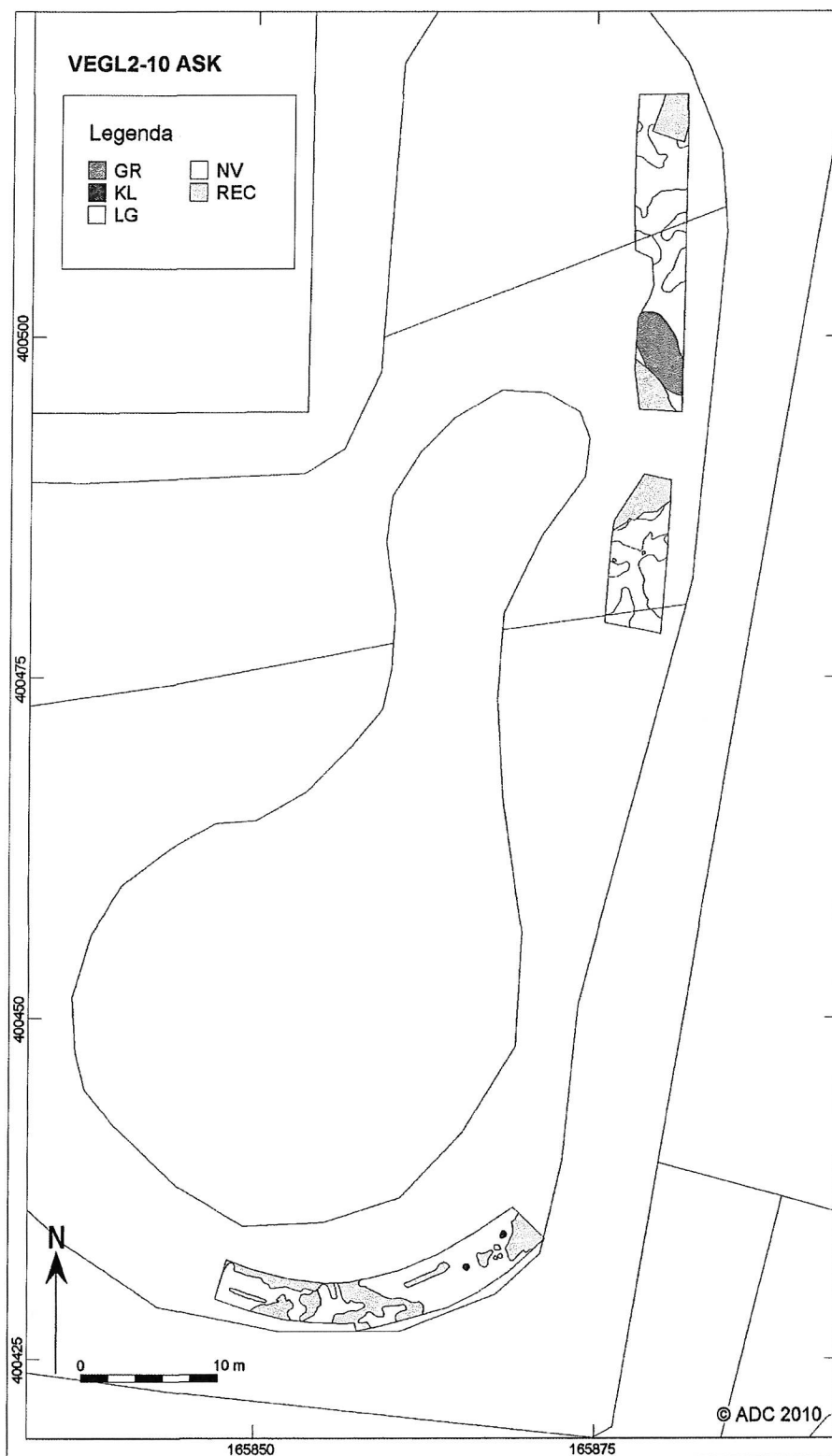
Afb. 7. Overzicht werkput 1. (Schaal 1:250)

Afb. 8. Overzicht werkput 2. (Schaal 1:250)

Bijlage IV Alle Sporen Kaart

Afb. 9. Alle Sporen Kaart met op de achtergrond de huidige topografie. (Schaal 1:500)

Bijlage V Sporenlijst

PUTNR	VLAKNR	SPOORNR	AARDSPoor	VORM_VLAK	VORM_COUPE	DIEPTE	FOTO	COUPE	OPMERKING
1	1	1	KL	RND	KOM	19	x	x	
1	1	2	KL	OVL		0			
1	1	999	REC	ONR		0			
1	1	3000	LG	ONR		0			
1	103	1000	LG	ONR		0			
1	103	2000	LG	ONR		0			
1	103	3000	LG	ONR		0			
2	1	1	KL	RHK		0			MOGELIJK REC
2	1	2	KL	RND	KOM	5	x	x	MOGELIJK REC
2	1	3	GR	LIN		0			
2	1	998	NVP	ONR		0			
2	1	999	REC	ONR		0			VIJVER UITGRAVING
2	1	3000	LG	ONR		0			VEEL WORTELWERK
2	102	998	LG	ONR		0			
2	102	999	LG	ONR		0			
2	102	1000	LG	ONR		0			
2	102	1500	LG	ONR		0			
2	102	2000	LG	ONR		0			
2	102	2500	LG	ONR		0			
2	102	2600	LG	ONR		0			
2	102	3000	LG	ONR		0			

Bijlage VI Vondstenlijst

VONDSTNR	INHOUD	AANTAL	GEWICHT	PUTNR	SPOORNR	VULLINGNR	AARDSPoor
Geen	-	-	-	-	-	-	-

Verklarende woordenlijst

Antropogene sporen Alle immobiele sporen van menselijke oorsprong, variërend van paalgaten of fosfaatvlekken tot muurresten.

AMK Archeologische Monumentenkaart geeft een overzicht van gewaardeerde archeologische terreinen in vier categorieën: 1) Archeologische waarde, 2) Hoge archeologische waarde, 3) Zeer hoge archeologische waarde en 4) Zeer hoge archeologische waarde beschermd. De AMK is de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de RCE en de provincies en wordt beheerd door de RCE.

Archeologische indicatoren Indicatief archeologisch materiaal dat bij (boor)onderzoek een aanwijzing kan zijn voor de aanwezigheid, ter plaatse of in de nabijheid, van een archeologische vindplaats.

Archis Archeologisch Informatie Systeem. Dit door de RCE beheerde systeem bevat informatie over o.a. onderzoeksmeldingen, vondstmeldingen, waarnemingen, complexen en monumenten.

¹⁴C Koolstof (radioactieve isotoop), gebruikt voor datering.

CIS Het landelijke registratienummer ten behoeve van archeologisch onderzoek, uitgegeven door het Centraal Informatiesysteem.

CMA Centraal Monumenten Archief.

Conservering De mate waarin grondsporen, anorganische (aardewerk, vuursteen, metaal, glas etc.) en organische archeologische resten (bot, zaden, hout etc.) bewaard zijn gebleven.

Ensemblewaarde De meerwaarde die aan een vindplaats wordt toegekend op grond van de mate waarin sprake is van een landschappelijke en/of archeologische context.

Ex situ niet ter plaatse. Aanduiding die wordt gebruikt om aan te geven of grondsporen en / of artefacten zich niet meer op de oorspronkelijke plaats in de bodem bevinden. Behoud ex situ is het bewaren van de archeologische informatie door definitief onderzoek (opgraven, documenteren en registreren).

Gaafheid De mate van (fysieke) verstoring van de bodem en/of de (eventueel aanwezige) archeologische waarden, zowel in verticale zin (diepte) als in horizontale zin (omvang)

Herinneringswaarde De herinnering die een archeologisch monument oproept over het Verleden.

IKAW Indicatieve kaart van archeologische waarden, een door de RCE geproduceerde kaart op landelijk niveau met de verwachte relatieve of absolute dichtheid van (bepaalde) archeologische verschijnselen in de bodem.

IVO Inventariserend Veld Onderzoek. Het verwerven van (extra) informatie over bekende of verwachte archeologische waarden binnen een onderzoeksgebied, als aanvulling op en toetsing van de archeologische verwachting, gebaseerd op het bureauonderzoek middels waarnemingen in het veld.

Informatiewaarde De betekenis van een monument als bron van kennis over het verleden. De informatiewaarde wordt bepaald door de mate waarin (een opgraving van) het monument een bijdrage kan leveren aan nieuwe kennisvorming over het verleden.

In situ Achtergebleven op exact de plaats waar de laatste gebruiker het heeft gedeponneerd, weggegooid of verloren. Behoud in situ is het behouden van archeologische waarden in de bodem.

KNA Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie.

NAP Normaal Amsterdams Peil (=officieel peilmerk).

PVA Plan van Aanpak. Een door de opdrachtnemer op te stellen plan voor de uit te voeren werken waarmee beoogd wordt aan de vereisten zoals geformuleerd in het Programma van Eisen en/of het ontwerp te voldoen. Ook wordt hierin een voorstel gedaan voor de werkwijze waarmee de in het Programma van Eisen en/ of ontwerp geformuleerde resultaatsverwachtingen bereikt kunnen worden.

PvE Programma van Eisen. Het PvE is een door een bevoegde overheid opgesteld of bekrachtigd document dat de probleem- en doelstelling van de te verrichten werkzaamheden van de vindplaats geeft en de daaruit af te leiden eisen formuleert met betrekking tot het uit te voeren werk.

RCE Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed.

Representativiteit De mate waarin een bepaald type vindplaats typerend is voor een periode dan wel een gebied.

RTS Robotic Total Station. Hiermee worden vlakken direct digitaal ingemeten.

Schoonheid De esthetisch-landschappelijke waarde van een archeologisch monument, die vooral in zichtbaarheid tot uiting komt.

Selectieadvies Archeologisch inhoudelijk advies over de behoudenswaardigheid van een vindplaats. Dit wordt opgesteld aan de hand van de waarderingscriteria.

Zeldzaamheid De mate waarin een bepaald type monument schaars is (of is geworden) voor een periode of in een gebied.

Afkortingen in database

REFERENTIELIJSTEN

Versie 1.4

AARD SPOOR

Aard van het spoor

Code	Omschrijving
AKR	(oude) akkerlaag
AWC	aardewerk-concentratie
BA	balk
BES	beschoeiing
BG	boorgat
BKS	bekisting
BOC	botconcentratie
BPA	beschoeiing, palen
BPL	beschoeiing, planken
BPT	beerput/beerkelder
BRL	brandlaag
BU	bustum
BUN	visbun
BV	bouwvoor
CR	crematiegraf
DIG	dierbegraving
DK	drenkkuil
DLT	doorlaat (door een muur)
DP	depressie
DR	drain
EG	erfgreppel
ES	esdek
FU	fuijk
GA	gracht
GE	geul
GHE	grafheuvel
GR	greppel
GRK	grafkuil
GT	goot
HA	haard
HAK	haardkuil
HG	huisgreppel
HKC	houtschool-concentratie
HI	hoefindruk
HO	hout
HU	hutkom
IN	inhumatiegraf
KEL	kelder
KGO	ovale kringgreppel
KGR	ronde kringgreppel
KGV	vierkante kringgreppel
KL	kuil
KS	karrenspoor
LAK	Laklaag
LAT	latrine
LG	laag
LO	ophogingslaag
LS	stortlaag
MI	muurinsteek
MR	muur
MSK	mestkuil
MST	muursteen
MU	muuruitbraak
NV	natuurlijke verstoring
NVD	dierlijke verstoring
NVP	plantaardige verstoring
OV	oven
PA	houten paal
PAK	paal met paalkuil
PG	paalgat
PGK	paalgat met paalkuil
PK	paalkuil
PL	plank
PLW	plaggenwand
PO	poel
POE	poer
POT	potstal
PS	ploegspoor
PSE	ploegspoor, eergetouw
PSK	ploegspoor, keerploeg
REC	recent
RPA	palenrij

RPG	rij paalgaten
RPK	rij paalkuilen
RPL	rij planken
SG	standgreppel
SI	silo
SL	sloot
SPB	spaarboog
SPG	spitsgracht
SS	spitspoor
ST	steen
STC	steenconcentratie
VL	vlek
VR	vloer
VSC	vuursteenconcentratie
VW	vlechtwerk
WA	waterput
WG	weg
WK	waterkuil
WL	wal
WOO	woonlaag
XXX	onbekend

COUPEVORM

Vorm van de onderkant van het spoor in de coupe.

Code	Omschrijving
ONR	onregelmatig
PNT	punt
RND	rond
VLK	vlak
KOM	komvormig

NG niet gecoupeerd

VLAKVORM

Vorm van het spoor op het horizontale vlak

Code	Omschrijving
LIN	lineair
ONR	onregelmatig
OV	ovale
RHK	rechthoekig
RND	rond
SIK	sikkelvormig
VKT	vierkant

KLEUR

Duiding van de kleur.

Code	Referentie
BE	beige
BL	blauw
BR	bruin
GL	geel
GN	groen
GR	grijs
OR	oranje
PA	paars
RO	rood
RZ	roze
WI	wit
ZW	zwart

Daarnaast:

D	donker
L	licht
SCH	schoon
VL	vuil
ZR	zeer

DBRGR = donkerbruingrijs (hoofdkleur is dan grijs)

INSLUITSEL

Aard van een insluitel van een vulling.

Code	Referentie
AS	as
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen schelp)
BW	bouwaardewerk (baksteen, dakpan, tegel)
FE	ijzeroer
FF	fosfaat
GL	glas
HK	houtskool
HL	huttenleem
HT	hout
KER	keramische objecten (weefgewichten)
KI	kiezel
LR	leer
MET	metaal
MN	mangaan
NS	natuursteen
OKR	oker
SCH	schelp
SL	slak
VKL	verbrande klei
VST	vuursteen

TEXTUUR

Textuur van een vulling met NEN-classificatie.

Code	NEN	Referentie
K	K	klei
ZK	Ks1	zware klei
MK	Ks2	matig zware klei
LK	Ks3	lichte klei
Z-K		zandige klei
ZI		zavel
ZZI	Kz1	zware zavel
MZI	Kz2	matig lichte zavel
LZI	Kz3	lichte zavel
L	L	leem
SL	Lz1	siltige leem
Z-L	Lz3	zandige leem
V	V	veen
V1	Vk3	venige klei
V2	Vk1	kleinig veen
V3	Vm	veen
Z-V	Vz1	zandig veen
Z	Z	zand
FZ	Zs1	fijn zand
MZ	Zs1	middelgrof zand
GZ	Zs1	grof zand
ILZ	Zs2	iets lemig zand
LZ	Zs3	lemig zand
IGHZ	g1	iets grindhoudend zand
MGHZ	g2	matig grindhoudend zand
SGHZ	g3	sterk grindhoudend zand
V-Z	Vz3	venig zand
G	G	grind
FG		fijn grind
GG		grof grind
IZHG	Gz1	iets zandhoudend grind
MZHG	Gz2	matig zandhoudend grind
SZHG	Gz3	sterk zandhoudend grind
ST		steen
HT		hout
H0	h1	humushoudend
H1	h2	matig humeus
H2	h3	humusrijk

INHOUD

Aard van het materiaal van een vondst.

Code	Referentie
AW	aardewerk vaatwerk
BOT	bot (geen schelp)
BW	bouwaardewerk (keramisch, geen steen)
COP	coproliet
GL	glas (geen slak)
HK	houtskool
HT	hout (geen houtskool, geen plantaardige resten)
KER	keramische objecten (weefgewichten ed.)
LR	leer
MET	metaal (geen slak)
MIX	gemengd
NS	natuursteen (geen vuursteen)
OKR	oker
PIJ	pijpenkoppen en -stelen
SCH	schelp
SL	slakken
TOU	touw (vaak vlas of bast)
TXT	textiel (wol of draad)
VKL	verbrande klei (geen lemen gewichten)
VST	vuursteen
XXX	overig

MONSTER

Aard van een monster.

Code	Referentie
MA	monster algemeen
MAR	monster artropoden
MBOT	monster bot
MC14	monster voor C-14 datering
MCH	chemisch monster
MCR	crematiemonster
MD	monster voor dendrochronologisch onderzoek
MFF	fosfaatmonster
MHK	houtskoolmonster
MHT	houtmonster
MP	pollenmonster
MSC	schelpenmonster
MSL	monster slijpplaat
MZ	zadenmonster voor botanisch onderzoek

VERZAMELWIJZE

Manier waarop een vondst of monster is verzameld.

Code	Referentie
AAC	aanleg coupe (handmatig schaven)
AANV	aanleg vlak of profiel (handmatig)
BIGB	bigbag
COUP	couperen (handmatig)
DETC	detectorvondst
LICH	lichten (vondst met omringende grond integraal verwijderd)
MAA	machinale aanleg
MAF	machinale afwerking (of machinaal couperen)
MSCH	machinaal schaven
PUNT	puntvondst (ingemeten)
SCHA	uitschaven (handmatig)
SPIT	uitspitten (handmatig)
TROF	troffelen

BIJ DEZE BRIEF ZIT EEN BIJLAGE			
OPVRAGEN BIJ UW MANAGEMENTASSISTENTE A.U.B.			
2011			
BRIEFNUMMER:	1510 120101 2697		
DE BIJLAGE BESTAAT UIT:	TOTAAL		
	ONTVANGEN	GESCAND	DOORGESTUURD
AANVRAAGFORMULIEREN			
ANTWOORDFORMULIEREN			
ANTWOORDENVELOPPEN			
CD-ROM			
FOLDERS/BOEKJES			
FOTO'S			
OFFERTE			
OVEREENKOMSTEN			
RAPPORTAGES	4	1	3
TEKENINGEN			
ANDERS, NL.:			

Met vriendelijke groeten,

O&O IV

tel. 222